

دهه فجر، آن آیین‌های است که خورشید اسلام در آن درخشید و به ما منعکس شد. اگر این آیین نبود، باز هم مثل همان دوره‌های تاریک و قرون خالیه، بایستی ما می‌نشستیم و اسمی از اسلام می‌آوردیم. با حلوا حلوا گفتن هم که دهان شیرین نمی‌شود! (۱۳۶۹/۱۰/۱۱)

www.basirat.ir

▼ حرف روز

تکریم یک انقلاب بزرگ

فردا ۱۲ بهمن، سرآغاز دهه فجر انقلاب اسلامی است. اصل پدیده انقلاب اسلامی نقطه‌ای بود که زنجیرهای اسارت و توقف را از دست و پای ملت ایران زدود، و راه را برای پیشرفت باز کرد. به گواه همه کارشناسان، انقلاب اسلامی یک مسیر روشن و تاریخی را پیش روی ملت ایران برای پیمودن راه پیشرفت و رسیدن به آرمان‌هایش، هموار کرده است. دستاوردها و عملکردهای دوران ۴۲ ساله انقلاب اسلامی در جای خود در این ایام باید به بحث گذاشته شود اما توجه و تامل در این مسئله حائز اهمیت است که انقلاب اسلامی در بخش‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی کشور را در چه وضعیتی از رژیم گذشته به ارث برده است؟

نکات تحلیلی: ۱- واقعیت آن است که انقلاب اسلامی کشور را از حیث سیاسی و حق مردم در سرنوشت خود در شرایطی از رژیم گذشته به میراث برد که نه تنها انتخابات و سازوکارهای دموکراتیک کاملاً مفقود بود، بلکه سرکوب و خفقان ابزاری بود برای اینکه مردم آزادانه مطالبات خود را مطرح نمایند.

۲- در بخش امنیتی و سیاست خارجی، حکومت‌های قاجار و پهلوی برای حفظ بقای خود، مقدرات امنیتی را در اختیار قدرت‌های خارجی قرار داده بودند و عملاً مهره انگلیس و آمریکا برای اجراء سیاست‌های آنها در منطقه بودند؛ و چون وضع بدین منوال بود، تمامیت ارضی ایران در مخاطره بود، تا جایی که بخش‌هایی از خاک ایران در دوره قاجار و پهلوی به تاراج رفت. توافق‌نامه‌های ۱۹۰۷ و ۱۹۱۹ عملاً با هدف تجزیه ایران طراحی شده بود.

۳- در بخش اقتصادی نیز کشور چندان وضعیت مناسبی نداشت؛ خبری از زیرساخت‌های اساسی مورد نیاز کشور نبود. عدالت اجتماعی و دسترسی مردم به خدمات اجتماعی بنا به آمارها و گزارش‌های معتبر داخلی و خارجی در بدترین شرایط ممکن بود. ۴- در بخش فرهنگ نیز پهلوی‌ها نه به فرهنگ اسلامی معتقد بودند و نه به فرهنگ ایرانی باور داشتند؛ آنها مصمم بودند که ایران از حیث فرهنگی باید غربی شود، تا به توسعه دست یابد!

نکته پایانی: با لحاظ چنین میراثی باید به بررسی عملکرد انقلاب اسلامی در چهار دهه گذشته نشست. انقلاب اسلامی جدای از کامیابی‌ها و ناکامی‌های ۴۲ ساله‌اش، به یک دوره بسیار طولانی از تجزیه، تحقیر و کشتار مردم ایران - که در دوره قاجار و پهلوی به اوج خود رسیده بود - فیصله داد و رویکردهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی را به سمت پیشرفت و به نفع ملت تغییر داد. این رخداد خود یک حادثه بی‌نظیر به حساب می‌آید و این انقلاب مردمی و تاریخی را درخور تکریم و گرامیداشت کرده است. (نویسنده: عزیز غضنفری)

▼ گزارش روز

دست‌پیش برجامی

وزیر خارجه جدید آمریکا در نخستین نشست خبری خود مدعی شد که ایران ابتدا باید به تعهدات برجامی خود عمل کند و سپس واشینگتن درباره بازگشت به برجام تصمیم می‌گیرد. **گزاره تحلیلی:** ۱- اظهارات «آنتونی بلینکن» را وقتی در کنار سخنان «لیندا توماس گرینفیلد» گزینه بایدن برای تصدی نمایندگی آمریکا در سازمان ملل می‌گذاریم که گفته است: «ما بدنبال پیدا کردن مسیر مشترکی با چین و روسیه هستیم تا فشارها بر ایران را تشدید کرده و این کشور را وادار به رعایت کامل تعهدات برجامی کنیم!» آشکارا آنچه بایدن و تیم امنیتی وی در مواجهه با جمهوری اسلامی تدارک دیده‌اند را نمایان می‌سازد. ۲- طرح بایدن چیزی نیست جز گزینه فشار سیاسی منهای جنگ. به عبارتی بایدن بدنبال ایجاد اجماع بین‌المللی علیه ایران است، تا به اتفاق همکاران اروپائی خود پرونده ایران را به شورای امنیت کشانیده و در مسیر کانالیزه شده مد نظر خود قرار دهند. بایدن به خوبی می‌داند که در این مسیر، دورنمای کار بدون همراهی چین و روسیه چیزی جز انسداد نیست. ۳- بایدن این را هم به خوبی می‌داند که منطقه پرتنش، نابود کننده اجماع و سناریوی آنان بوده و به همین خاطر است که ادامه رقابت تسلیحاتی را بی‌فایده و قراردادهای ترامپ با کشورهای عربی را مطلوب نمی‌داند. به عبارتی اکنون این بایدن است که می‌خواهد برای اجماع مدنظر خود اعتمادسازی کند. ۴- برنامه بایدن بازگشت به برجام است، درست زمانی که ایران به تمامی تعهدات درون برجامی خود عمل کرده باشد و امیدوار است که بتواند از طریق همکاری با چین و روسیه، ایران را متقاعد به بازگشت به نقطه اول نمایند. به زبان ساده چین و روسیه بخشی از طراحی آنان می‌باشد. البته برای آمریکا این تازه مقدمه کار است. بخش اصلی طرح زمانی آغاز می‌شود که مسیری برای سرایت و توسعه برجام به حوزه‌های امنیت ملی ایران بیابند.

جمع‌بندی: اکنون گردانندگان کاخ سفید دست‌پیش را گرفته‌اند تا برداشتن تحریم‌ها بعنوان پیش‌شرط ایران برای بازگشت آمریکا به برجام، مسئله اصلی فی‌مابین نگردد. اکنون به راحتی می‌شود این طراحی را خنثی کرد، اگر بر این خواسته معقول خود مَصّر باشیم و همزمان نگذاریم روسیه و چین بخشی از معماری آنان گردند. (نویسنده: احمد بنافی)

▼ اخبار ویژه

آخرین نظرسنجی‌ها در مورد انتخابات ۱۴۰۰

در حالی که چندماه به انتخابات مانده خبرهای خوبی از مشارکت مردم در انتخابات ۱۴۰۰ علی‌رغم وجود مشکلات فراوان اقتصادی به گوش می‌رسد. در این راستا از نظرسنجی‌های انجام شده توسط دو مرکز معتبر نتایج جالبی بدست آمده است: پاسخ پرسش‌شدگان در نظرسنجی (الف) درباره مشارکت در انتخابات بدین نحو است که از نظر ۵۵ درصد از پاسخگویان، مشارکت مردم در انتخابات آینده ریاست جمهوری نسبت به دوره قبل کمتر و از نظر ۱۳ درصد «بیشتر» خواهد شد. همچنین ۲۲ درصد از پاسخگویان گفته‌اند مشارکت مردم نسبت به دوره قبل فرقی نخواهد کرد.

همچنین نظرسنجی (ب) از یک مرکز معتبر نشان می‌دهد ۴۲٫۱ درصد از افراد درخصوص مشارکت پاسخ داده‌اند که حتما در انتخابات آتی شرکت خواهند کرد و ۶٫۲ درصد نیز گزینه به احتمال زیاد را انتخاب کرده‌اند. اگرچه از اکنون هیچ پیش‌بینی بخصوصی درباره انتخابات آتی نمی‌توان داشت. در مقابل ۲۳٫۷ درصد جامعه آماری گفته‌اند که هنوز تصمیمی برای مشارکت نگرفته‌اند. این نشان می‌دهد که می‌توان با کسب نظر مردم و ایجاد امیدآفرینی نسبت به بهبود اوضاع اقتصادی کشور اعتماد اکثریت را به صندوق رای جلب نمود و مشارکت بالای ۶۰ درصد را در انتخابات ۱۴۰۰ رقم زد.

▼ اخبار

فرصت طلبان مرگ میناوند

علی‌رغم آن که مراحل تست انسانی واکسن کرونای ایرانی در حال انجام بوده و نتایج موفقیت‌آمیزی نیز کسب کرده است، برخی از چهره‌های هنری و ورزشی به بهانه درگذشت «مهرداد میناوند» بازیکن اسبق تیم ملی فوتبال، دوباره هشتگ #واکسن_بخیرد را منتشر کرده‌اند. خط خبری که با استقبال رسانه‌های بیگانه و ضدانقلاب مواجه شده است. این در حالی است که خرید واکسن در دستور کار وزارت بهداشت قرار دارد و اقدامات لازم برای ورود واکسن از روسیه و چین و هند و ... انجام و در حال پیگیری است و مطابق گفته رییس‌جمهور تزیق آن مطابق اولویت‌ها از بهمن ماه آغاز خواهد شد. آنچه مشخص است هجمه آغاز شده تنها برای ممانعت از ورود واکسن‌ها آمریکایی فایزر و مدرنا است که مطابق با آمار اعلام شده عوارض بالایی برای مصرف کنندگان به همراه و به گفته کارشناسان علاوه بر مشکوک بودن، قیمت بالا، مشکلات حمل و نقل و زنجیره سردی که نیاز دارد، از جمله عواملی است که بسیاری از کشورها را از خرید آن منصرف کرده است. نکته جالب آنکه کشورهایی همچون امارات و بحرین نیز از چین واکسن خریده اند و ترکیه نیز ۵۰ میلیون واکسن از چین خریده و در کل با توجه به منابع محدود تولید قطعاً خرید واکسن از یک منبع برای هیچ کشوری کفایت نمی‌کند.

نماینده ویژه دولت آمریکا

رسانه‌ها در آمریکا ساعتی قبل‌تر گزارش دادند دولت جو بایدن قصد دارد به زودی «راب مالی»، از دستیاران سابق «باراک اوباما» را به مقام نماینده ویژه دولت آمریکا در امور ایران منصوب کند. «مالی»، یکی از مذاکره‌کنندگان ارشد دولت اوباما در گفت‌وگوهایی بود که سال ۲۰۱۵ به حصول «برنامه جامع اقدام مشترک» (برجام) منجر شد. خبر تصمیم دولت بایدن برای انتصاب مالی به عنوان نماینده ویژه دولت آمریکا در امور ایران با انتقادهای گسترده‌ای از سوی گروه‌های افراطی در آمریکا از جمله لابی صهیونیستی «بنیاد دفاع از دموکراسی» مواجه شده. این گروه‌ها رابرت مالی را به همسویی بیش از اندازه با ایران متهم می‌کنند. با وجود این، طرفداران رابرت مالی معتقدند که او بهترین فرد برای اعمال «فشار هوشمندانه» بر ایران است که جو بایدن گفته قصد دارد آن را به جای سیاست «فشار حداکثری» به کار بگیرد. رابرت مالی همانند «آنتونی بلینکن» که دیدگاه‌های افراطی در خصوص ضرورت اعمال فشار بر طرف‌های متخاصم با آمریکا دارد، معتقد است که چنین فشاری را باید با همکاری شریکان و متحدان به خصوص اروپایی‌ها به کار گرفت، ضمن آنکه چنین فشاری نباید به صورت بی‌هدف و غیرمنسجم به کار گرفته شود بلکه باید در خدمت یک هدف گسترده و از قبل اعلام شده باشد.

نهاد اجماع ساز، بدتر از شورای عالی سیاستگذاری!

در حالی که هنوز چند هفته‌ای از شکل‌گیری نهاد اجماع ساز برای رسیدن به وحدت در انتخابات ۱۴۰۰ در اردوگاه اصلاح طلبان نگذشته است، انتقادات جدی به این نهاد آغاز شده است. بخشی از اصلاح طلبان معتقدند تفاوتی بین این نهاد با شورای عالی سیاستگذاری وجود ندارد. شورایی که خود با ضعف‌های جدی در ساختار و عملکرد مواجه بود. رسول منتجب‌نیا، دبیرکل حزب جمهوری و چهره سیاسی اصلاح‌طلب معتقد است: «شورای عالی سیاستگذاری اصلاح طلبان به جای اینکه عامل وحدت شود در درون احزاب هم اختلافاتی ایجاد کرد. حزب اعتماد ملی به چالش کشیده شد. انجمن اسلامی مهندسين دانشگاه به چالش کشیده شد. به بیانی دیگر شورای عالی سیاستگذاری، تعدادی از احزاب را متلاشی کرد و خودش جایگزین احزاب شد.» منتجب‌نیا با صراحت در نقد نهاد اجماع ساز و شخصیت‌های حقیقی که اداره آن را برعهده خواهند گرفت، می‌گوید: «از نظر بنده این سازوکار، سازوکار درستی نیست و بدتر از شورای عالی سیاستگذاری است و باز هم به معنای تحت الشعاع قرار دادن احزاب است. پرسش اصلی این است که چرا دوستان از اینکه بار را بر دوش احزاب بگذارند نگران هستند در حالی که بعد از انقلاب، همواره در ایام انتخابات، احزاب خط امام و اصلاح طلب این بار را به دوش می‌کشیدند و کارها را به خوبی هم انجام می‌دادند شخصیت‌های حقیقی موثر که بسیار محترم هستند اولین سوال از آنها این است که چرا آنها حزب تشکیل نمی‌دهند و یا عضو احزاب شوند؟»

▼ اخبار کوتاه

◀ **فروش ۶۲ میلیاردی / وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی توییتی نوشت:** در آخرین ساعات نمایشگاه مجازی کتاب، حدود ۶۲ میلیارد تومان و یک میلیون و دویست هزار کتاب به فروش رسید. نخستین نمایشگاه مجازی کتاب تهران با توجه به استقبال خوب و چشمگیر ناشران و مخاطبان با دو نوبت تمدید از سوی متولیان، از یکم تا دهم بهمن ماه میزبان بازدیدکنندگان و علاقه‌مندان این رویداد بزرگ فرهنگی در فضای مجازی بود.

◀ **نامه به بایدن / محمود احمدی نژاد در مصاحبه با شبکه آمریکایی فاکس نیوز از ارسال نامه به جو بایدن، رییس‌جمهور آمریکا، در هفته اخیر خبر داد.** وی به شبکه فاکس نیوز گفت: «پس از اینکه جو بایدن در انتخابات پیروز شد به او نامه‌ای نوشتم. در آن نامه شرایط جهان را شرح دادم و از ایشان خواستم که قاطع بایستند و سیاست‌ها را به خاطر صلح و عدالت تغییر دهند.»

◀ **خط و نشان برجانی / تارنمای شبکه خبری العربیه مدعی شد مکرون در گفت‌وگو با خبرنگاران در پاریس به این شبکه خبری گفته است که مذاکره با ایران سختگیرانه خواهد بود و متحدان فرانسه در منطقه از جمله عربستان باید در این مذاکرات برای یک توافق هسته‌ای حضور داشته باشند.** این خبر از سوی شبکه العربیه در حالی منتشر شده است که عربستان پس از رویکرد دولت جو بایدن رئیس‌جمهوری آمریکا نسبت به بازگشت به توافق هسته‌ای ایران، سعی می‌کند غربی‌ها را مجاب به حصول یک توافق جدید با ایران کنند تا ریاض به همراه دیگر کشورهای منطقه در این مذاکرات حضور داشته باشند. کارشناسان با اشاره به درخواست عربستان برای حضور در مذاکرات احتمالی ایران با غرب می‌گویند که ریاض می‌داند مذاکره مجددی در کار نیست و هدفش صرفاً اخلال در بازگشت آمریکا به برجام است.

◀ **بهانه آمریکا برای ماندن در افغانستان / سخنگوی پنتاگون اعلام کرد، به دلیل آنکه طالبان از مفاد موافقت شده در توافق صلح بین دو طرف تبعیت نکرده، آمریکا ممکن است نتواند حضور نیروهایش در افغانستان را کاهش دهد.** این در حالی است که سال گذشته میلادی آمریکا با طالبان توافقی را امضا کرد که بیانگر یک آتش بس دائمی و کاهش حضور نیروهای آمریکایی در افغانستان بود. پنتاگون اعلام کرده که خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان در گروی پایبندی طالبان به تعهدات ذکر شده در توافق مذکور است.

◀ **تکذیب سقوط پرواز ترکیه / روابط عمومی فرودگاه امام خمینی (ره) در اطلاعیه‌ای شایعه سقوط هواپیمای پرواز ترکیه را تکذیب کرد و اعلام داشت:** خلبان هواپیمای ترکیش‌ایر به دلیل شرایط جوی، مسیر خود را به سمت باکو تغییر داد و با پایدار شدن شرایط جوی این هواپیما به تهران باز خواهد گشت.